

premies die niet voldaan waren, alsnog betaald moesten worden en dat het aan de betrokken maatschappijen werd overgelaten, hun vorderingen aan te melden bij de beheerders/vereffenaars van de LVVS.

In een in hetzelfde vlak liggend geval was na de bevrijding door de Joodse houder van een ziekteverzekeringpolis van een verzekeringsmaatschappij gevergd dat deze hem alsnog f 456 zou betalen, zijnde de kosten die hij van midden juli tot begin november '42 had gemaakt wegens de verpleging van zijn vrouw in een psychiatrische kliniek te Amsterdam – de maatschappij had geweigerd dat te doen omdat de polishouder had nagelaten, het ziektegeval tijdig bij haar aan te melden. Het verweer van de polishouder: dat hij dat had nagelaten omdat de maatschappij in die tijd onder *Verwaltung* stond en hij zijn vrouw niet in gevaar had willen brengen door aan een door de bezetter gecontroleerde verzekeringsmaatschappij te berichten waar zij werd verpleegd, werd in juni '47 door een van de Amsterdamse Kamers van de Afdeling Rechtspraak aanvaard en de maatschappij werd veroordeeld tot betaling van de genoemde f 456.

Dan waren er de Joodse panden van welke, zoals eerder vermeld, in oktober '43 ruim 8000 bij notariële acte het eigendom van niet-Joden waren geworden. Soms waren die acten door 'foute' notarissen verleden, maar soms ook door niet-'foute', en dan hadden dezen bijgedragen tot de overdracht van onrechtmatig verkregen Joodse eigendommen – zij waren daar ook voor betaald. Hadden zij niet onder dwang gehandeld, dan vergde de Afdeling Rechtspraak dat zij de bedragen die zij voor hun bemiddeling hadden ontvangen, terugbetaalden. Maar wat moest er met de panden gebeuren? De Joodse eigenaar had recht op teruggave maar wie droeg dan de schade? Had een niet-Joodse Nederlander het betrokken pand gekocht van de *Niederländische Grundstücksverwaltung* of van een andere Duitse dan wel een 'foute' Nederlandse instelling of door bemiddeling van een makelaar van wie algemeen bekend was dat hij 'fout' was, dan lag de zaak eenvoudig: die eerste koper. Maar wat als het betrokken pand herhaaldelijk opnieuw was verkocht, waarbij de latere kopers te goeder trouw waren geweest omdat zij niet geweten hadden noch redelijkerwijze hadden behoren te vermoeden dat zij een oorspronkelijk uit Joods bezit afkomstig pand hadden gekocht? In dergelijke gevallen trachtte de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel steeds een schikking te bewerkstelligen waarbij de geleden schade naar billijkheid werd verdeeld onder de successieve kopers van het betrokken pand (die dan een vordering kregen op de boedel van de *VVRA*), maar zulk een schikking bleek veelal niet mogelijk